

ATATÜRK VE ULUSLARARASI MARK TWAIN CEMİYETİ MADALYASI:
“KEMAL ATATÜRK MODERN ROMULUS”
ATATÜRK AND THE INTERNATIONAL MARK TWAIN SOCIETY MEDAL:
“KEMAL ATATÜRK MODERN ROMULUS”

MURAT SOYSAL*

ÖZ

ABD’li ünlü yazar Mark Twain, başta edebiyat alanında olmak üzere yazdığı eserler ve yaşam serüveni ile tanınmaktadır. Uluslararası Mark Twain Cemiyeti ise Cyril Clemens ve bir grup aydın tarafından 1930 yılında kurulmuştur. Cemiyetin kuruluş amacı ve faaliyetleri Twain’in eserlerinin güncelliğini sağlamak, edebiyat yarışmaları düzenlemek, biyografik çalışmaları ve diğer eserleri dergide yayınlamak vb. şeklindedir. Cemiyet aynı zamanda ülkelere, insanlığa, bilime, siyasete ve uluslararası sahaya katkılarından ötürü bazı isimlere onursal üyelik ve madalyalar vermiştir. Cemiyetin ödül verdiği devlet adamlarından biri de Mustafa Kemal Atatürk’tür. Atatürk, 1937 yılında kendisine verilen bu ödülü, insani tarafına yapılan vurgu ve iltifattan ötürü memnuniyetle kabul etmiştir. Bu çalışmanın amacı, Türkiye’deki tarih yazımında belirli kısa yazılar dışında hakkında ayrıntılı bir bilimsel çalışma olmayan Mark Twain madalyasının/ödülünün önemini irdelemek ve takdim edilme sürecinin izini sürmektir. Çalışmada uluslararası kuruluşların üyeliklerini, madalya ve ödüllerini kabul etme konusunda seçici davranan Mustafa Kemal Atatürk’ün, Mark Twain Cemiyeti ödülünü kabul etmesinin gerekçesine, Cemiyetin bu ödülü ona hangi nedenlere istinaden verdiği ve ödül/madalya haberinin kamuoyuna nasıl yansıdığına dair bilgilere yer verilmiştir. Bu çalışma sonunda tarihi olayın yaşandığı dönemin gazetelerinde ve günümüzdeki bazı kaynaklarda parçalar halinde bulunan Mark Twain madalyasına dair yeni kaynaklara, arşivlere ulaşılmış ve böylece literatüre katkı sağlanmaya çalışılmıştır.

ABSTRACT

The famous American writer Mark Twain is known for his works and life adventure, especially in the field of literature. The International Mark Twain Society was founded in 1930 by Cyril Clemens and a group of literaries. The purpose and activities of the society are to ensure the up-to-dateness of Twain's works, to organize literary competitions, to publish biographical works and other works in journals, etc. The Society has also awarded honorary memberships and medals to some names for their contributions to their countries, humanity, science, politics, and the international arena. One of the statesmen awarded by the Society was Mustafa Kemal Atatürk. Atatürk gladly accepted this award, which was given in 1937, for the emphasis and compliment given to the humanitarian side. The aim of this study is to examine the importance of the Mark Twain medal/award, about which there is no detailed scientific study in historiography in Turkey except for certain short writings, and to trace the process of presenting the medal. In the study, the reason why Mustafa Kemal Atatürk, who was selective about accepting the memberships, medals, and awards of international organizations, received the Mark Twain Society award, the reasons for which the Society gave this award to him and how the news of the award/medal was reflected the public was included. The study aims to new sources and archives about the Mark Twain medal, which were found in fragments in the newspapers of the period when the historical event took place and in some sources today, were accessed and thus try to contributed to the literature.

Anahtar Kelimeler: Atatürk, Cyril Clemens, Madalya, Mark Twain Cemiyeti, Modern Romulus, Samuel L. Clemens.

Keywords: Atatürk, Cyril Clemens, Medal, Romulus, Samuel L. Clemens, The Mark Twain Society.

* Öğr. Gör. Dr., Uşak Üniversitesi, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Bölümü, murat.soysal@usak.edu.tr, ORCID: 0000-0003- 2725-2681.

Extended Abstract

The International Mark Twain Society, which was founded to keep Mark Twain's name, his works, and his contribution to the world alive and "knitting the whole world in bonds of cultured peace", has turned into an internationally renowned organization. The purpose and activities of the Society are largely educational and include: establishing memorials, publishing the Mark Twain Quarterly, as well as biographical and other works, organizing chapters, and conducting literary contests. Another important activity of the Mark Twain Society is awarding the its Membership and Medal. The Mark Twain medals are awarded to those who have achieved significant success in any field of humanity. The life of Atatürk, the founder of modern Turkey, has been always attracted attention and has become the subject of various research. In addition to his founding and military identity, Atatürk was also a leader known for the importance he gave to education and science in the process of modernization. Atatürk, who left his mark on the principles and foreign policy of the Republic of Turkey, was closely followed by statesmen, institutions, and organizations of many countries during his lifetime and after his death.

Cyril Clemens, the president of the Mark Twain Society, sent a letter to Atatürk in November 1937, informing that they wanted to award him with a gold medal. The Society, which gave medals to state leaders such as Franklin D. Roosevelt and Winston S. Churchill and was praised by them, also awarded Atatürk the Mark Twain Society medal with a great compliments. The President of the Society, Cyril Clemens, in a letter to Atatürk about the award, described him as the one who "taught the Turkish people to laugh and enjoy life". Atatürk accepted the gold medal by finding this expression and society's sympathy for him very valuable. News about the medal given to Atatürk has been published in various journals, newspapers and articles since the day it was given. However, there is no comprehensive information about the awarding process of this award in the sources in Turkey and other countries. The aim of this study is to examine the importance of the Mark Twain medal/award, about which there is no detailed scientific study in historiography in Turkey except for certain short writings, and to trace the process of its presentation. For this purpose, various libraries, archive, and museum catalogs in Turkey and the USA were examined.

Atatürk received the Mark Twain Gold Medal for 1938. The Society added a different interpretation to the shape and content of the medal due to the fact that Atatürk was the founder of Turkey. The inclusion of the phrase "Kemal Atatürk Modern Romulus" on one side of the medal given to Atatürk pointed to both the fact that Atatürk was the founder of Turkey and the mythological symbol of heroism. As a matter of fact, it is possible to say that the source of this statement is based on a mythological narrative ranging from the legends in Central Asia to Romulus, the founder of Rome. The news of the gold medal given to Atatürk was announced in the agencies and newspapers of countries such as the United States, Australia, and England as well as Turkey. In addition, another source of news about the medal is an article published in the Mark Twain Quarterly (Journal) in 1938 under the title "Kemal Ataturk Receives Mark Twain Medal". Atatürk, who accepted a limited number of medals throughout his life, accepted the medal given by the Mark Twain Society without hesitation. One of the reasons why Atatürk accepted the gold medal was the emphasis on Atatürk's humanitarian aspect in the letter presented by the president of the Society, Cyril Clemens, presenting the award. It is possible to say that another reason why Atatürk accepted the award could be the purpose of the foundation of the society, its activities, Mark Twain's anti-slavery stance, and his strong anti-imperialist line.

Giriş

Liderlerin kuruluşunda etkili olduğu devletlerin ortaya çıkış süreçleri, devletlerin felsefeleri ve kurumsal yenilikleri, bu ülkelerin vatandaşlarının ve diğer ülkelerin toplumlarının ilgi duyduğu konular arasında yer almaktadır. Bu ilgi, kurucu kadroların ortaya koyduğu siyasi uygulamalarının toplumsal açıdan sağladığı dönüşümün öneminden kaynaklanmaktadır. Bunun yanı sıra toplumların, devlet kurucularının meydana getirdiği birlik, bütünlük ve ortak idealler yaratma çabalarına duyduğu özlem, bu ilgiyi daha fazla açığa çıkarmaktadır.

Modern Türkiye'nin kurucusu Atatürk'ün yaşamı, her dönem ilgi çekmiş ve çeşitli araştırmaların konusu haline gelmiştir. Atatürk'ün olgunlaştırmaya çalıştığı rejimin, uygulamaların ve ulaşmaya çalıştığı hedefin ne anlama geldiği, sayısız bilimsel çalışmada irdelenmiş ve araştırma konusu haline gelmiştir. Atatürk, kurucu ve askeri kimliğinin yanı sıra modernleşme sürecinde eğitim ve bilime verdiği önemle de tanınan bir liderdir. Siyasal ve toplumsal dönüşümlere katkı sağlamakla kalmayan Atatürk, aynı zamanda devletin prensiplerine ve dönemsel olarak dış politikasına damgasını vurmuştur. Atatürk'ün sahip olduğu kişilik özelliklerine dair kendi değerlerine yabancılaşmadan, çağdaş ve evrensel değerlerden de uzaklaşmadan sürekli gelişen dinamik bir toplum idealini barındırdığı ve yaşamının hemen her anının millet, devlet, vatan gibi kavramlarla dolu olduğu değerlendirmesi öne çıkmaktadır.¹ Atatürk'ün hem teorisyeni hem de uygulayıcısı olduğu Türk Devrimi süreci, Kurtuluş Savaşı ve çağdaşlaşma hamleleri ile aynı zamanda ezilen uluslar için bir model olmuştur. Türk Devrimi evrensel nitelikleri barındırırken, Atatürk öncelikle ezilen uluslar olmak üzere tüm dünya tarafından 20. yüzyıla damga vuran bir devlet adamı olarak hatırlanmaktadır.² Andrew Mango, Atatürk'ün radikal bir çağdaşlaştırıcı ve batıcı olarak bilindiğini ancak asıl manada onun hedefinin taklitçilik değil, evrensel bir uygarlığa katılma yönünde olduğunu, uygar insanların meydana getireceği evrensel bir toplumu amaç edindiği için antiemperyalist olduğunu belirtmiştir. Mango Atatürk'ün her şeyden önce o bir kurucu ve çağın en büyük ulus-yaratıcısı olduğunu dile getirmiştir.³ Bernard Lewis'e göre Atatürk'ün hatırlandığı en önemli hususlardan biri, ulusal kurtuluş hareketinin eksenini oluşturmasının yanı sıra Türk halkının bağımsızlığını kendi gücü ile kurtarmasına kaynaklık etmiş olmasıdır.⁴ Bu özellik kendi döneminde ve sonraki dönemlerde Atatürk'ü diğer liderlerden ayıran bir özellik olarak öne çıkmaktadır. Atatürk'ün siyasi ve askeri kişiliğinin yanı sıra tarihin en kritik döneminde "Yurtta Sulh Cihanda Sulh" temel ilkesi çerçevesinde ortaya koyduğu uygulamalar örnek teşkil etmiştir. Tüm bu değerlendirmelerin yanı sıra insani açıdan öne çıkan düşüncelerine dair vurgular da belirgindir. Ülkeyi ziyaret eden yabancı devlet temsilcilerine ve halka hitap ederken, milli ve insani yüksek prensipleri öne çıkarmış ve "Milletleri antlaşmalardan çok duygular bağlar... Milletler gam ve keder bilmemelidir. Liderlerin vazifesi hayatı neşe ve şevkle karşılamak hususunda milletlerine yol göstermektedir"⁵ fikrini savunmuştur. Atatürk,

"İnsanları mes'ut edeceğim diye onları birbirine boğazlatmak gayri insani ve son teessüfü şayan bir sistemdir. İnsanları mes'ut edecek yegâne vasıta, onları birbirlerine yaklaştırarak, onlara birbirlerini sevdirecek, karşılıklı maddî ve manevî ihtiyaçlarını temine yarayan hareket ve enerjidir. Cihan sulhu içinde beşeriyetin hakiki saadeti, ancak bu yüksek ideal yolcularının çoğalması ve muvaffak olmasıyla mümkün olacaktır."⁶

ifadeleriyle toplumların ihtiyacı olan insani prensiplere dikkat çekmiştir.

Atatürk'e çeşitli zamanlarda askeri başarılarından dolayı liyakat ve istiklal madalyaları verilmiş ve devlet liderleri tarafından kendisine nişan ve plaklar takdim edilmiştir. Avusturya-Macaristan Hükümeti tarafından 27 Temmuz 1916'da Muharebe Liyakat Madalyası, Afgan Kralı Amanullah Han tarafından 27 Mart 1923 tarihinde nişan ve İran Şahı Rıza Pehlevi tarafından 1934 yılında sunulan plaka, bu takdimler arasında yer almaktadır.⁷ Tevcih edilen bu sembollerin yanı sıra Atatürk'ün barışa katkılarından dolayı birtakım adımlar da atılmıştır. Bu konuda Yunanistan'ın siyasi tarihinde önemli bir yere sahip olan Venizelos hem Türkiye ve Yunanistan arasında hem de

¹ Hakan Uzun, "Çeşitli Yönleriyle Atatürk", *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Prof. Dr. Reşat Genç Özel Sayı II, 29 (2009), 1245.

² Temuçin Faik Ertan, "Atatürk İlkeleri", *Başlangıcından Günümüze Türkiye Cumhuriyeti Tarihi*, Ed. Temuçin Faik Ertan, Ankara: Siyasal Kitabevi, 9. Baskı, 2022, 249.

³ Andrew Mango, *Atatürk-Modern Türkiye'nin Kurucusu*, Türk. Fusun Doruker. İstanbul: Remzi Kitabevi, 19. Basım, 2021, 9.

⁴ Özer Ozankaya, *Dünya Düşünürleri Gözüyle Atatürk ve Cumhuriyeti*, İstanbul, Türkiye İş Bankası Yayınları, 3. Basım, 2004, 21.

⁵ *Ulus*, 20 Mart 1937.

⁶ *Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri (1906-1938)*, Cilt: 2, Ankara: Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü Yayınları, 5. Baskı, 1997, 396.

⁷ *Anıtkabir Atatürk Müzesi*, Ankara: Anıtkabir Komutanlığı, 1994, 44-55, 203-213.

Balkanlarda sağlanan barışın gerçek mimarı olarak gördüğü Atatürk'ü, 12 Ocak 1934 tarihinde Nobel Barış Ödülü'ne aday göstermiştir.⁸

Bu çalışmanın amacı, Uluslararası Mark Twain Cemiyeti'nin 1937 yılının sonunda Atatürk'e vermiş olduğu madalyanın/ödülün önemine, neden verilğine ve Atatürk'ün bu madalyayı hangi gerekçeyle kabul ettiğine dair bilgilere ulaşmaktır. Böylelikle Mark Twain Cemiyeti Madalyası ile ilgili çeşitli kaynaklarda parça parça yer alan bilgilerin ve araştırmalar sonrasında elde edilen yeni bulguların bilimsel bir çerçevede kaleme alınarak literatüre katkı sağlanmaya çalışılmıştır. Bu amaç doğrultusunda öncelikle Anıtkabir Atatürk ve Kurtuluş Savaşı Müzesi, Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivi, Atatürk Müze Köşkü'nün arşiv ve kataloglarına bakılmıştır. Ancak bu arşiv ve müze kataloglarında çalışma konusuna dair istenilen bilgiye ulaşılamamıştır.⁹ Araştırmanın ABD'deki ayağında ise Mark Twain Cemiyeti Müzesi ile iletişime geçilmiş, çeşitli kütüphane-arşiv katalogları taranmış, kurum ve kuruluşlarla yazışmalar gerçekleştirilmiştir.¹⁰ Araştırma sürecinde takip edilen yol bu şekildeyken Türkiye'deki ulusal basında yer alan gazete haberleri, yazılı kaynaklar, yabancı devletlerdeki gazeteler, ABD'deki Library of Congress arşivinden elde edilen belgeler ve Mark Twain Quarterly (Journal) adlı derginin sayılarında madalyaya dair yazılmış olan metinler, çalışmanın ana kaynağını oluşturmuştur.

1. Mark Twain ve Uluslararası Mark Twain Cemiyeti Madalyası'nın Önemi

Mark Twain mahlasını kullanan mizah yazarı, gazeteci ve akademisyen kimlikleriyle bilinen Samuel L. Clemens (d. 30 Kasım 1835, Florida, Missouri, ABD - ö. 21 Nisan 1910, Redding, Connecticut), *The Innocents Abroad* (1869), *Roughing It* (1872), *Life on the Mississippi* (1883) ve çocukluk macera hikâyeleri, özellikle de *The Adventures of Tom Sawyer* (1876) ve *Adventures of Huckleberry Finn* (1884) adlı öykü ve eserleriyle üne kavuşan dünyaca ünlü bir romancıdır.¹¹ Yaşamı boyunca ABD'nin iç çatışmalarla parçalanmış bir ulustan uluslararası güce dönüşme sürecini izlemiştir. Batıya doğru genişlemeden sanayileşmeye 'köleliğin sona ermesine' teknolojideki ilerlemelerin yaşandığı, büyük hükümetlerin kurulduğu ve dış savaşların meydana geldiği geniş bir zaman diliminde, ABD'nin büyük bir güce dönüşme aşamalarını deneyimleme fırsatını elde etmiştir. Bu geniş ve derin süreçte ülkesinde meydana gelen değişiklikler hakkında sık sık söyleyecek bir şeyleri olmuştur.¹²

Mark Twain yetişme biçimi, şahit olduğu olaylar ve süreçler açısından kölelik, baskı ve şiddete karşı olmuştur. Kölelik üzerine kurulu olan medeniyetlerin gerçek yüzünü yazı ve romanlarında dile getirmiş, köleliğin katı bir eleştirisini yapmıştır. Köleliğin şiddetli bir karşıtı olan Twain, *Tom Sawyer*'ın Maceraları (*The Adventures of Tom Sawyer*) ve *Huckleberry Finn*'in Maceraları (*Adventures of Huckleberry Finn*) isimli birbirinin devamı niteliğinde

⁸ Zafer Çakmak, "Venizelos'un Atatürk'ü Nobel Barış Ödülü'ne Aday Göstermesi", *Erdem*, 52 (2008), 99-100, <https://dergipark.org.tr/tr/pub/erdem/issue/43874/539865>, Erişim 28.02.2023. Balkan Paktı'nın imzalanmasından sonra Yunanistan ile Türkiye ilişkilerinde olumlu gelişmeler yaşanmıştır. Yunanistan, Türkiye'nin Milletler Cemiyeti'ne girmesine ve Türkiye'nin Boğazlarda değişiklik yapmak için bir konferans toplanması isteğine destek vermiştir. Pakt'ın imzalanmasından bir süre önce 12 Ocak 1934'te Venizelos, "Barışa yaptığı katkılar nedeniyle" Atatürk'ü Nobel Barış Ödülü'ne aday göstermiş ve bunun için Nobel Barış Ödülü komitesine yazdığı metnin girişinde şu ifadelerle yer vermiştir: "Bir ulusun yaşamında bu kadar kısa bir süre içinde böylesine köklü bir değişime çok ender olarak gerçekleşmiştir. (...) Barışı güçlendirme hareketi, yeni ve seçkin Türk Devleti'ne bugünkü görüntüsünü veren bu iç reform hareketleriyle birlikte yürümüştür. Türkiye yabancı ögelerin yerleştiği ilkeleri terk etmekte duraksamamış ve kendi ulusal sınırları ile içtenlikle yetinerek Yakın Doğu'da barışın gerçek bir savunucusu olmuştur...". Hakan Uzun, "1919-1950 Yılları Arasında Türkiye-Yunanistan İlişkileri", *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5/2 (2004), 45. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kefad/issue/57226/808279>, Erişim 27.02.2023.

⁹ T.C. Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivlerinde Atatürk'e verilen madalyaya dair resmi yazışmalara ulaşılamamıştır. Arşivde Cemiyet ile ilgili bulunan belgeler arasında, Başbakan Şükrü Saraçoğlu'nun fahri üyeliğe kabulü ve bu konuyla ilgili Cemiyet Başkanı Cyril Clemens ile olan yazışmaları bulunmaktadır. T.C. Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı Cumhuriyet Arşivi (BCA), 30-10-0-0. 268-805-17. Arşivde ayrıca Cyril Clemens'in, Cemiyet'in fahri üyeliğine seçilen Başbakan Süleyman Demirel'e gönderdiği teşekkür mektubu ve buna dair yazışmalar vardır. T.C. Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı Cumhuriyet Arşivi (BCA), 30-10-0-0. 9-51-4.

¹⁰ Araştırmanın ABD ayağında ilk olarak Mark Twain Cemiyeti'ne Atatürk ile yapılan yazışmaların kayıtları ve Atatürk'ün taktığı madalyanın fotoğrafı sorulmuştur. Cemiyet yetkilisi, Cemiyetin kurucusu olan Cyril Clemens'in yazışma metinlerinin ve fotoğraf arşivlerinin farklı zamanlarda çeşitli üniversitelerin kütüphane ve arşivlerine bağışlandığını ifade etmiştir. Bu bilgi doğrultusunda cemiyetin yönlendirdiği Library of Congress, St. Louis Üniversitesi, Fantbonne Üniversitesi, Yale Üniversitesi kütüphane ve arşivlerinde yer alan kataloglar taranmış ve bu kurumların yetkilileriyle yazışmalar gerçekleştirilmiştir. Madalyaya dair Atatürk'ün Cemiyet başkanına yazmış olduğu mektuba Library of Congress kataloglarında ulaşılmıştır.

¹¹ Thomas V. Quirk, "Mark Twain", *Britannica*, <https://www.britannica.com/biography/Mark-Twain>, Erişim 15.02.2023.

¹² "A Life Lived in a Rapidly Changing World: Samuel L. Clemens, 1835-1910", <https://marktwainhouse.org/about/marktwain/biography/>, Erişim: 15. 02.2023.

olan yapıtlarında kölelik, önyargı, ikiyüzlülük ve ahlak gibi önemli konuları ele alarak kölelik ve özgürlük arasındaki çarpınışı okuyucularına ulaştırmaya çalışmıştır.¹³ Twain, kabiliyetli bir öykücü, kendine özgü bir mizahçı, öfkeli bir ahlakçı ve popüler bir halk figürü olarak, hem yaşadığı dönemde hem de sonraki yıllarda Amerika'nın en iyi ve en sevilen yazarlarından biri olmuştur. Twain'in edebi ve ahlakçı yönü ile toplumların sorunlarını ifade etme biçimi, farklı kesimlerin dikkatini çekmiş ve kuvvetli övgüler almıştır.

Cyril Clemens,¹⁴ akrabası ve uluslararası bir üne sahip olan Mark Twain'in eserlerini, yaşamsal pratiklerini, düşüncelerini ve toplumsal yaşama katkılarını yaşatmak adına 1930 yılında bir grup aydın ile Uluslararası Mark Twain Cemiyeti'ni kurmuştur. Cemiyet, edebiyatçı A. E. Coppard'ın tabiriyle "tüm dünyayı kültürlü barış bağlarıyla donatmak" amacıyla kurulmuş ve bu ifadede yer alan ilke, örgütün sloganı olarak benimsenmiştir. Cemiyetin amacı ve faaliyetleri, Mark Twain ve yazılarının güncelliğinin sağlanması ve tartışılmasını teşvik etmenin yanı sıra; anıtların kurulması, biyografik ve diğer eserlerin dergide yayınlanması, bölümlerin oluşturulması, edebiyat yarışmaları düzenlenmesi, onursal üyelik ve madalyalar verilmesi şeklinde sıralanmıştır.¹⁵ Mark Twain Madalyası ise sanat ve bilimde öne çıkan başarılar için verilmiştir. Cemiyet üyeleri arasında madalya alan bazı isimler şunlardır; William Marconi, John J. Pershing, Charles Evans Hughes, Oliver Wendell Holmes, Rudyard Kipling, Booth Tarkington, W. W. Jacobs, Hilaire Belloc, Franklin D. Roosevelt, David Lloyd George, George Bernard Shaw, Robert Frost, Nicholas Murray Butler, John Masefield, Stanley Baldwin ve Winston Churchill.¹⁶

2. Mark Twain Cemiyeti'nin Atatürk'e Gönderdiği Mektup ve Atatürk'ün Cevabı

Uluslararası Mark Twain Cemiyeti madalyasının takdimine dair ilk bilgi, Cemiyetin kurucusu ve başkanı olan Cyril Clemens tarafından Atatürk'e bir mektup yoluyla iletilmiştir. Cemiyet Başkanı Clemens tarafından 4 Kasım 1937 tarihinde Atatürk'e gönderilen mektupta şu ifadeler yer almıştır:

"Sayın Cumhurreisi Atatürk, lütfen kabul buyurduğunuz Mark Twain madalyasını büyük memnuniyetle takdim ediyoruz. Mark Twain hayatta olsaydı bugün Türk milletine gülmesini ve hayattan zevk almasını öğretmiş olan sizden fazla hiç kimseye hayran olmazdı fikrindeyiz."¹⁷

Atatürk'e verilen madalya haberi, Türkiye ve diğer ülkelerin gazetelerinde kısa metinler şeklinde duyurulmuştur. Ödülün neden verildiğine ve madalyaya dair ayrıntılı bilgiye ise Harvey Allen isimli yazarın 1938 yılında Mark Twain Quarterly adlı dergide "Kemal Atatürk Receives Mark Twain Medal" başlığıyla yayınladığı makalede ulaşılmıştır. Allen, makalesinde Atatürk'e verilen Mark Twain Altın Madalyasının geçmiş sahipleri arasında Benito Mussolini,¹⁸ Charles Evans Hughes, Franklin D. Roosevelt, Ramsay MacDonald ve David Lloyd George gibi devlet adamlarının olduğunu belirtmiştir. Allen, madalyanın Cumhurbaşkanı Atatürk'ün Türkiye Cumhuriyeti'nde yeni bir ülke ve Ankara'da yeni bir başkent kurması nedeniyle "Atatürk, Modern Romulus" olarak oyulduğunu ifade etmiştir. Aynı zamanda madalyanın üzerindeki yazıtın, madalyayı takmadan önce ilk

¹³ <https://www.gale.com/open-access/the-adventures-of-huckleberry-finn>. Erişim: 17. 02.2023.

¹⁴ Samuel L. Clemens'in (Mark Twain) kuzeni olan Cyril Clemens, St. Louis, MO'da James R. ve Kathryn T. Clemens'in oğlu olarak dünyaya geldi. Lisans ve yüksek lisans öğrenimini Washington Üniversitesi'nde (St. Louis) tamamladı. 1930 yılında Uluslararası Mark Twain Cemiyeti'ni kurdu ve 1936-1982 yılları arasında kurucusu olduğu Mark Twain Quarterly adlı derginin editörlüğünü yaptı. Üne sahip kuzeninin ve G.K. Chesterton ile A.E. Housman da dahil olmak üzere diğer edebi figürlerin biyografilerini ve biyografik eskizlerini yazdı. <https://cather.unl.edu/writings/letters/let1214>. Erişim, 19.02.2023.

¹⁵ Walter E. Orthwein, "Mark Twain Society Is His Life's Work: Cyril Clemens Has Gathered Vast Collection of Author's Letters and Books", Mark Twain Journal, Vol. 37, No. 1/2, Cyril Coniston Clemens: July 14, 1902-May 16, 1999, Spring, Fall (1999), 10. <https://www.jstor.org/stable/41641462>. Erişim 19.02.2023.

¹⁶ *International Mark Twain Society*, W. E. B. Du Bois Papers (MS 312). Special Collections and University Archives, University of Massachusetts Amherst Libraries, 1947, 3. <https://credo.library.umass.edu/view/full/mums312-b115-i463>. Erişim 17.02.2023.

¹⁷ *Posta*, 3 Aralık 1937, 3; *Ulus*, 3 Aralık 1937, 1, 3.

¹⁸ Mark Twain Cemiyeti'nin diğer üye devlet adamları gibi Benito Mussoli ile olan iletişimi iyi yönde ilerlermiştir. Ancak Mussolini'nin savaş kampanyaları sonrasında işler değişmiş ve Cemiyetin üyeleri arasında Mussolini'ye yönelik tepkiler oluşmuştur. Churchill ve Roosevelt D. Roosevelt'in aralarında olduğu çoğunluk, kanaatini korumuştur. Nitekim Mussolini, İtalya'yı savaşa sokunca Mark Twain Cemiyeti'nden kovulmuş ve bu rezalete maruz kalan kalan yegâne üye olmuştur. Orthwein, "Mark Twain Society Is His Life's Work: Cyril Clemens Has Gathered Vast Collection of Author's Letters and Books", 9.

olarak Atatürk tarafından onaylandığı belirtmiştir.¹⁹ Atatürk, madalyayı aldıktan sonra kaleme aldığı ve Cemiyet Başkanı Cyril Clemens'e gönderdiği mektupta şunları ifade etmiştir:

"Ankara, 19 Ocak 1938,

Sayın Clemens,

Şahsıma iletme nezaketinde bulunduğunuz Mark Twain Madalyası'na eşlik eden nazik mektubunuz beni derinden etkiledi. Amerika Birleşik Devletleri'nde ve tüm dünyada böylesine yüksek bir itibara sahip olan bir Cemiyetten gelen alaka tecellisi benim için çok kıymetlidir. Lütfen en içten şükranlarımı kabul edin ve derin minnettarlığımı Cemiyetinizin saygıdeğer üyelerine iletin.

Saygılarımla, Kemal Atatürk."²⁰

Allen, haber metnini kaleme aldığı tarihten bir ay önce Atatürk'ün, memnuniyetinin bir göstergesi olarak, Cemiyet'e altın "K.A." monogramı ile sağlam gümüş bir çerçevede yazılı fotoğrafını gönderdiğini belirtmiş ve resimde Cumhurbaşkanı Atatürk'ün Mark Twain Madalyası takılı olduğunu ifade etmiştir. Allen, yazısının sonunda Atatürk'ün Fransızca çevirilerini okuduğu Mark Twain'in eserlerinin samimi bir hayranı olduğunu belirtmiştir.²¹

Atatürk, Cemiyet Başkanı Cyril Clemens'e yazdığı mektupta kendisine takdim edilen madalyaya dair duygularını ve yorumunu ifade etmiştir. Atatürk'ün madalyaya yönelik verdiği anlık tepkinin ne olduğuna ise Atatürk ile birçok kez yüz yüze görüşme imkanı bulan Münir Hayri Egeli, yazmış olduğu kitapta yer vermiştir. Egeli, Atatürk'ün İngiltere kralının meşhur dizbağı nişanının kendisine tevcih edilebileceği ihsas edildiği zaman, itiraz ederek reddettiğini ifade etmiştir. Ancak bir hayli zaman geçtikten sonra Atatürk'e Mark Twain Cemiyeti'nden "*Türk milletine neşe içinde yaşama yolunu açtığı ve rehberlik ettiği için Mark Twain nişanı tevcih edildiği*"ne dair bir mektubun geldiğini belirtmiştir.²² Egeli yazısının devamında, Atatürk'ün bu mektuptan dolayı çok memnun görüldüğünü ve bu haberi ajansa vermelerini emrettiğini, etraftan bazılarının şaşırdığını görünce de "*Hayatta işittiğim en büyük kompliman budur. Benim insan tarafımı övüyorlar*" ifadelerini kullandığını dile getirmiştir.²³

Mark Twain Madalyasına dair açıklanmaya değer konulardan biri de madalyanın üzerinde yer alan "Modern Romulus Kemal Atatürk" ifadesidir. Madalyanın, Cumhurbaşkanı Atatürk'ün Türkiye Cumhuriyeti'nde yeni bir ülke ve Ankara'da yeni bir başkent kurması nedeniyle "Atatürk, Modern Romulus" olarak oyulduğu ifade edilmiştir. Madalyanın üzerinde yazılı olan "Romulus" ifadesi, kaynağı ve anlamı açısından Roma mitolojisine dayanmaktadır. Roma mitolojisine göre Remus'un ikiz kardeşi Romulus, Roma'nın kurucusudur. Ancak "Remus ve Romulus" efsanesini ilginç kılan asıl husus, Türk mitolojisine benzerliği ve Türklerdeki türeme efsanesinin "Remus ve Romulus" hikâyesine yansımış olma savının öne çıkmasıdır.

Roma'nın kuruluşuna dair öne çıkan mitoslardan ilki, Roma'nın Remus ve Romulus adlı ikiz kardeşler tarafından kurulduğunu anlatan mittir. Özetle efsaneye göre, taht mücadelesinin yaşandığı bir dönemde doğan Remus ve Romulus adlı ikizler, ölmelerini isteyen amcaları Amulius tarafından sepet içinde bir nehre bırakılmıştır. Devamında ikizler, lupa adlı dişi bir kurt tarafından emzirilmiş ve sonrasında ikizlerden biri olan Romulus, bir şehir kurmuştur. Bu şehre Roma adını vermiş olan Romulus, ilk lejyonları ve senatosunu oluşturmuştur.²⁴ Türklerin Kurt Ana (Kurt Tanrıça) efsanesine bakıldığında ise; hemen hemen tüm Türk boyları, ortak bir inanış olarak dişi kurttan türediklerine inanır. Hun ve Vusun (Wu-Sun) ortak söylencelerinde bulunan bir öykü, çöle bırakılmış olan ve dişi bir kurt tarafından emzirilen çocuğun, onu yanına alan Hun Kağanı tarafından yetiştirilmesi ve sonrasında Kağanın, krallığını ona geri vermesini anlatılır. Göktürklerin türeyiş efsanesinde ise ataları olan kişi, çocuk iken düşmanları tarafından ailesi öldürüldükten sonra bir bataklığa atılır, burada dişi bir kurt tarafından emzirilir ve onunla evlenir, bunlardan doğan on çocuk, Göktürklerin on boyunu oluşturur. Aşına ailesi de bu çocuklardan birinin soyundan gelir ve Göktürk Devletini ise bu aile kurar.²⁵ Roma'nın kuruluşuyla

¹⁹ Hervey Allen, "Kemal Atatürk Receives Mark Twain Medal", *Mark Twain Quarterly*, 3/1 (Winter 1938), 5. <https://www.jstor.org/stable/42656915>. Erişim 14.01.2023.

²⁰ Container 1, Cyril Clemens Collection, Manuscript Division, Library of Congress; Allen, "Kemal Atatürk Receives Mark Twain Medal", 5.

²¹ Allen, "Kemal Atatürk Receives Mark Twain Medal", 5.

²² Münir Hayri Egeli, *Atatürk'ün Bilinmeyen Hikayeleri*, İstanbul: Ahmet Halit Yaşaroğlu Kitapçılık ve Kağıtçılık, 1954, 49.

²³ Egeli, *Atatürk'ün Bilinmeyen Hikayeleri*, 50.

²⁴ Derya Şahin, *Roma Mitolojisi*, SD Yayınevi, İstanbul, 2017, 21-22.

²⁵ Deniz Karakurt, *Türk Söylence Sözlüğü*, E-kitap, 1. Baskı, 2011, 143.

<https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/0/00/TurkSoylenceSozlugu.pdf>. Erişim 6.3.2023. Roma mitolojisinde yer alan

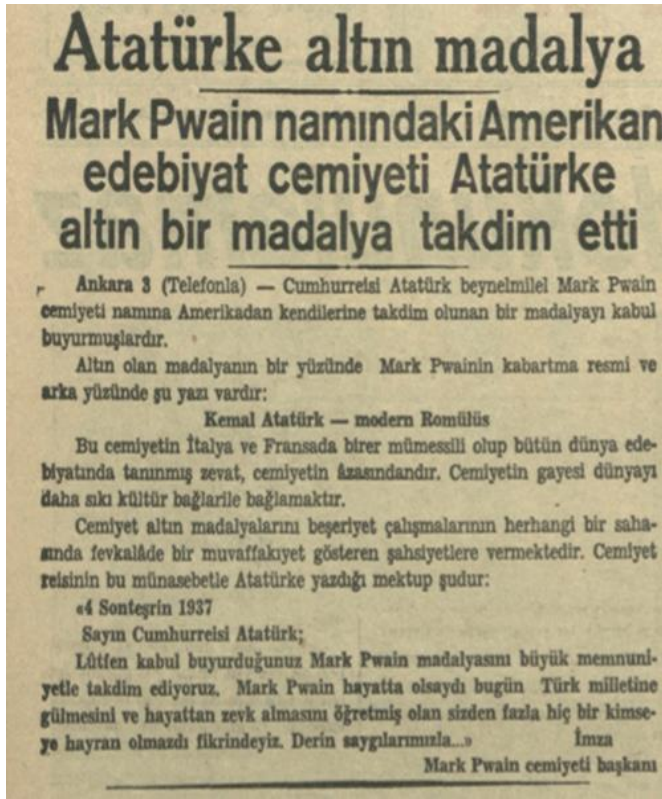
ilgili Remus ve Romulus efsanesindeki motifin, Türklerin mağarada kurt tarafından beslenen çocuk motifi ile bire bir aynı olduğu ve Türkler ile bağlantılı bir kavim olduğu tahmin edilen Etrüskler aracılığıyla İtalya'ya ulaşılabileceği iddia edilmiştir.²⁶

3. Ödülün Türkiye'deki ve Dünyadaki Basına Yansımaları

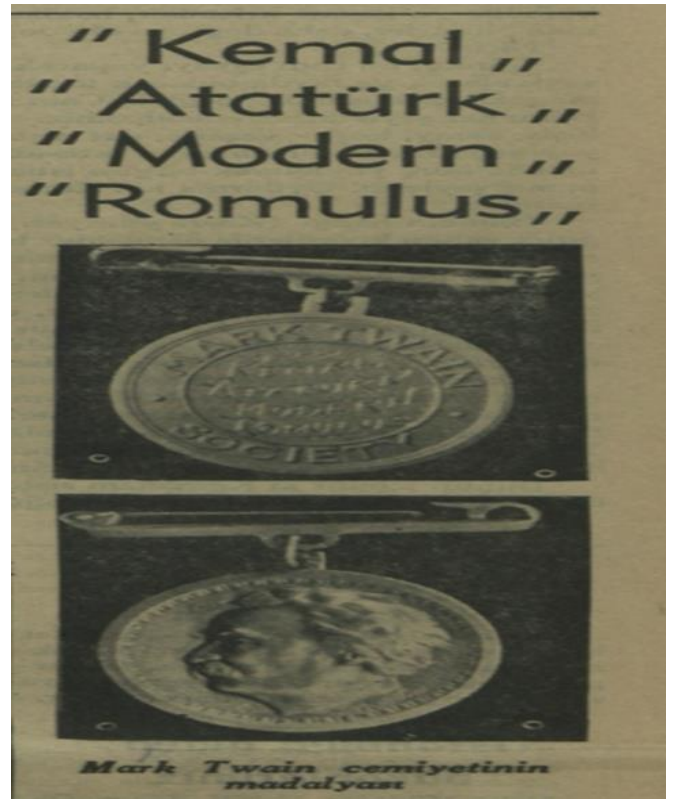
Atatürk'ün kendisine tevcih edilen madalyayı kabul etmesi ve bunun duyurulmasını istemesinden sonra konu dönemin basın organlarında geniş yer bulmuştur. Bu konuda Posta gazetesi haberi, "Beynelmilel Mark Twain Cemiyeti Atatürk'e Bir Altın Madalya Gönderdi" başlığıyla duyurmuştur. Devamında da;

"Cumhurreisi Atatürk beynelmilel Mark Twain Cemiyeti namına Amerikadan kendilerine takdim olunan bir madalyayı kabul buyurmuşlardır. Bu altın madalyanın bir yüzünde Mark Twain kabartma resmi, arka tarafında "Kemal Atatürk, Modern Romülüs" cümlesi vardır. İngiltere, İtalya ve Fransa'da birer mümessili olup bütün dünya edebiyatında tanınmış zevat bu cemiyetin azasındandır..."²⁷

ifadelerine yer vermiş ve Cemiyet başkanının bu münasebetle Atatürk'e yazdığı mektubu paylaşmıştır. Akşam gazetesi haberi "Atatürk'e Altın Madalya Mark Twain Namındaki Edebiyat Cemiyeti Atatürk'e Altın Bir Madalya Takdim Etti" başlığıyla duyurmuştur.²⁸ Bir diğer gazete de yine konuyla alakalı haberi "Atatürk Amerika'dan Gönderilen Bir Altın Madalyayı Kabul Buyurdular" başlığıyla paylaşmış ve devamında Cemiyetin altın madalyalarını beşeriyet çalışmalarının herhangi bir sahasında fevkalade bir muvaffakiyet gösteren şahsiyetlere verdiğini yazmıştır.²⁹ Ulus gazetesi ise madalya haberine daha geniş bir biçimde yer vermiştir. Gazete, ilk sayfasında haberi madalyanın üzerinde yazılı olan "Kemal Atatürk Modern Romulus" başlığıyla paylaşmış ve Cemiyetin Atatürk'e gönderdiği madalyanın arkalı ve önlü görüntüsüne yer vermiştir.

Akşam, 3 Aralık 1937

Ulus, 3 Aralık 1937

Remus ve Romulus adlı kuruluş efsanesi ve motifinin, türeme efsanesinin bir parçası olduğu ve Etrüsk mitlerinden Roma mitlerine ulaştığına dair iddia hakkında ayrıca bkz. Yaşar Çoruhlu, "Kurttan Türeme Efsaneleri ile İlgili Avrasya Tasvirleri Üzerine Düşünceler", *XX. Uluslararası Ortaçağ ve Türk Dönemi Kazıları ve Sanat Tarihi Araştırmaları Sempozyumu Bildirileri (02-05 KASIM 2016)*, Cilt: II, Ed. Ela Taş, Sakarya: Sakarya Üniversitesi Yayınları, 2017, 993.

²⁶ Karakurt, *Türk Söylence Sözlüğü*, 143, 175.

²⁷ *Posta*, 3 Aralık, 1937, 3.

²⁸ *Akşam*, 3 Aralık 1937, 2.

²⁹ *Kurun*, 4 Aralık 1937.

Yazının devamında Cemiyetin İngiltere, Fransa ve İtalya’da birer mümessili olduğunu ve bütün dünya edebiyatında tanınmış kişilerin üyeleri arasında yer aldığını, Cemiyetin gayesinin ise “Dünyayı daha sıkı kültür bağları ile bağlamak” olduğunu belirtmiştir. 1932 yılında madalyalardan birinin ABD Başkanı Franklin D. Roosevelt’e verildiği belirten gazete, Roosevelt’in aldığı madalyaya yönelik duygularına yer vermiştir. Devamında da Cemiyetin, altın madalyalarını beşeriyet çalışmalarının herhangi bir sahasında üstün başarı gösteren şahsiyetlere verdiğine dikkat çekmiş ve Cemiyet başkanının bu münasebetle Atatürk’e yazdığı mektubu yayımlamıştır.³⁰ Atatürk’e verilen madalyanın haberi birkaç gün sonra dünya basınına da yansımıştır. Avustralya’da günlük yayımlanan bir gazete olan *The Age* haberinde, Atatürk’ün Mark Twain Cemiyeti’nden “Kemal Atatürk, modern Romulus” yazılı bir madalya kabul ettiğini yazmış ve Cemiyet başkanının mektubuna yer vermiştir.³¹ Avustralya’da yayımlanan bir diğer gazete *The Telegraph*, Atatürk’ün bir fotoğrafıyla birlikte “Modern Romulus” başlığıyla haberi yapmış ve Cemiyetin mektubuna paylaşmıştır.³² Birleşik Krallıkta yayım yapan *The Yorkshire Evening Post* gazetesi “Modern Romulus” başlığıyla duyurduğu haberin devamında Mark Twain Cemiyeti altın madalyasının Modern Romulus olarak tanımlanan Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Kemal Atatürk’e verildiğini aktarmıştır.³³ *Daily Mirror* gazetesi Atatürk’ün bir fotoğrafıyla,³⁴ *The Nottingham Evening Post* gazetesi ise “Atatürk’e Madalya”³⁵ adlı bir başlık ve mektup içeriği ile haberi kamuoyuna duyurmuştur.

Sonuç

Ödül veren kurum veya kuruluşların ilkeleri, amaçları ve uluslararası ölçekte tanınırlığı, verilen ödüllerin anlamını arttıran ve kabulünü daha rahat kılan hususlar arasındadır. Bu bağlamda değerlendirildiğinde Mark Twain’in adını, eserlerini, dünyaya katkısını yaşatma ve dünyayı barış bağıyla donatma gayesiyle kurulan Mark Twain Cemiyeti uluslararası çapta üne sahip bir kuruluş olmuştur. Mark Twain Cemiyeti’ni önemli kılan bir diğer önemli husus ise üyelerinin, madalya verdiği kimselerin dünya ölçeğinde öne çıkan isimler olmasıdır. Öncesinde Franklin D. Roosevelt, Winston S. Churchill gibi devlet liderlerine madalya veren ve bu isimlerin de övgüyle bahsettiği Cemiyet, Atatürk’ü de büyük bir iltifat ile Mark Twain Cemiyeti madalyasına layık görmüştür. Madalya Atatürk’e takdim edilirken kullanılan dil ve aynı zamanda Atatürk’ün insani yönüne dair vurgu, ödülün önemini daha da kuvvetlendirmiştir. Nitekim Atatürk, “*Türk milletine gülmesini ve hayattan zevk almasını öğretmiş*” kişi olarak nitelendirilmesini ve Cemiyetin sempatisini değerli bularak madalyayı kabul etmiştir. Madalya, verilme nedeni ve bağlamı yönünde ele alındığında “insanlığa katkı” şeklinde değerlendirilmelidir. Cemiyet, Atatürk’ün Türkiye’nin kurucusu olması nedeniyle madalyanın şekline ve içeriğine farklı bir yorum katmıştır. Atatürk’e verilen madalyanın bir yüzünde “Kemal Atatürk Modern Romulus” ifadesine yer verilmesi, Atatürk’ün hem Türkiye’nin kurucusu olması yönüne hem de mitolojik açıdan öne çıkan kahramanlık sembolüne işaret etmiştir. Yaşamı boyunca sınırlı sayıda madalya ve nişanı kabul eden Atatürk’ün, Mark Twain Cemiyeti’nin verdiği madalyayı tereddüt etmeden kabul etmesinin nedenlerinden birinin, Cemiyetin kuruluş amacı, faaliyetleri ve Mark Twain’in yaşamında, kölelik karşıtı ve güçlü bir antiemperyalist çizgiyi takip etmesi olabileceğini belirtmek gerekir.

Finansal Destek ve Teşekkür/Grant Support and Acknowledgement	Yazar bu çalışma için finansal destek almadığını beyan etmiştir. / The author declared that this study has received no financial support.
Çıkar Çatışması/Conflict of Interest	Yazar çıkar çatışması bildirmemiştir. / The author has no conflict of interest to declare.

³⁰ *Ulus*, 3 Aralık 1937, 1,3.

³¹ *The Age*, 11 Aralık 1937, 28.

³² *The Telegraph*, 11 Aralık 1937, 2.

³³ *The Yorkshire Evening Post*, 8 Aralık 1937, 6.

³⁴ *Daily Mirror*, 09 Aralık 1937, 20.

³⁵ *The Nottingham Evening Post*, 8 Aralık 1937, 4.

KAYNAKÇA**Arşivler**

T.C. Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı Cumhuriyet Arşivi (BCA).

Container 1, Cyril Clemens Collection, Manuscript Division, Library of Congress.

Resmi Yayınlar

International Mark Twain Society. W. E. B. Du Bois Papers (MS 312). Special Collections and University Archives, University of Massachusetts Amherst Libraries, 1947: 1-4. <https://credo.library.umass.edu/view/full/mums312-b115-i463>. Erişim 17.02.2023.

Telif Eserler

Anıtkabir Atatürk Müzesi. Ankara: Anıtkabir Komutanlığı, 1994, 44-55, 203-213.

Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri (1906-1938). Cilt: 2, Ankara: Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü Yayınları, 5. Baskı, 1997.

Allen, Hervey. "Kemal Atatürk Receives Mark Twain Medal", *Mark Twain Quarterly*. 3/1 (Winter 1938): 5. <https://www.jstor.org/stable/42656915>. Erişim 14.01.2023.

Çakmak, Zafer. "Venizelos'un Atatürk'ü Nobel Barış Ödülü'ne Aday Göstermesi", *Erdem*. 52 (2008): 91-110. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/erdem/issue/43874/539865>. Erişim 28.02.2023.

Çoruhlu, Yaşar. "Kurttan Türeme Efsaneleri ile İlgili Avrasya Tasvirleri Üzerine Düşünceler", *XX. Uluslararası Ortaçağ ve Türk Dönemi Kazıları ve Sanat Tarihi Araştırmaları Sempozyumu Bildirileri (02-05 KASIM 2016)*. Cilt: II. Ed. Ela Taş. Sakarya: Sakarya Üniversitesi Yayınları, 2017: 988-1003.

Egeli, Münir Hayri. *Atatürk'ün Bilinmeyen Hikayeleri*, İstanbul: Ahmet Halit Yaşaroğlu Kitapçılık ve Kağıtçılık, 1954.

Ertan, Temuçin Faik. "Atatürk İlkeleri", *Başlangıcından Günümüze Türkiye Cumhuriyeti Tarihi*. Ed. Temuçin Faik Ertan. Ankara: Siyasal Kitabevi, 9. Baskı, 2022: 229-251.

Karakurt, Deniz. *Türk Söylence Sözlüğü*, E-kitap, 2011, <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/0/00/TurkSoylenceSozlugu.pdf>. Erişim 06.03.2023.

Mango, Andrew. *Atatürk-Modern Türkiye'nin Kurucusu*, Türk. Fusun Doruker. İstanbul: Remzi Kitabevi, 19. Basım, 2021.

Orthwein, Walter E. "Mark Twain Society Is His Life's Work: Cyril Clemens Has Gathered Vast Collection of Author's Letters and Books", *Mark Twain Journal*, Vol. 37, No. 1/2, Cyril Coniston Clemens: July 14, 1902-May 16, 1999, Spring, Fall (1999): 9-13. <https://www.jstor.org/stable/41641462>. Erişim 19.02.2023.

Ozankaya, Özer. *Dünya Düşünürleri Gözüyle Atatürk ve Cumhuriyeti*. İstanbul: Türkiye İş Bankası Yayınları, 3. Basım, 2004.

Şahin, Derya. *Roma Mitolojisi*, İstanbul: SD Yayınevi, 2017.

Uzun, Hakan. "Çeşitli Yönleriyle Atatürk", *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*. Prof. Dr. Reşat Genç Özel Sayı II, 29 (2009): 1226-1249.

Uzun, Hakan. "1919-1950 Yılları Arasında Türkiye-Yunanistan İlişkileri", *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*. 5/2 (2004): 35-50. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kefad/issue/57226/808279>. Erişim 27.02.2023.

Quirk, Thomas V.. "Mark Twain", *Britannica*. <https://www.britannica.com/biography/Mark-Twain>, Erişim 20.02.2023.

Sürelî Yayınlar

Akşam

Daily Mirror

Kurun

Posta

The Age

The Kalgoorlie Miner

The Nottingham Evening Post

The Telegraph

The Yorkshire Evening Post

Ulus

İnternet Kaynakları

A Life Lived in a Rapidly Changing World: Samuel L. Clemens, 1835-1910" <https://marktwainhouse.org/about/mark-twain/biography/>. Erişim 15. 02.2023.

<https://www.gale.com/open-access/the-adventures-of-huckleberry-finn>. Erişim 17. 02.2023.

<https://cather.unl.edu/writings/letters/let1214>. Erişim 19.02.2023.

EKLER

EK-1 Atatürk'ün Uluslararası Mark Twain Cemiyeti Başkanı Cyril Clemens'e gönderdiği mektup.

Ankara, January 19th, 1938.

Mr. Cyril Clemens
President of the International
Mark Twain Society
Webster Groves, Missouri
U. S. A.

Dear Sir :

Your courteous letter accompanying the Mark Twain Medal which you were kind enough as to transmit to me has profoundly touched me . This manifestation of sympathy coming from a Society which has such a high reputation in the United States of America and in the world at large is most valuable to me .

Please receive my earnest thanks and kindly convey to the honorable members of your Society the expression of my deep gratitude .

Yours very sincerely,

K. Atatürk

Kaynak: Container 1, Cyril Clemens Collection, Manuscript Division, Library of Congress.

EK-2 Atatürk'e verilen Mark Twain Madalyasının Avustralya basınına yansımaları

THE TELEGRAPH, BRISBANE, FRIDAY EVENING

lish
olled
nt"

"MODERN ROMULUS"
Mark Twain Medal
For Kemal Ataturk

Mooroo
Hold P
Against

owers
Accident
ion
ees

n Correspondent.
e vested in the five
are to conduct in-
crashes of Royal
rice machines. The
ees investigating air
out in a special
the Air Navigation
d on August 5 last.
of the investigation
reed landings, the
writing under the
man, summon any
fore, the committed

LONDON, December 9.
The Istanbul correspondent
of "The Times" says that
Kemal Ataturk, the President
of the Turkish Republic, has
accepted a

KEMAL ATATURK

medal from
the Mark
Twain Society,
inscribed,
"Kemal Ata-
turk, the
modern Romu-
lus."
Accompany-
ing the medal
was a message
which stated
that if Mark
Twain were alive he would
consider that no man had
better taught the Turkish
people to laugh and enjoy
life.

Intermittent
who are paid in
area, held a m
the Moorooka
this morning at
motion protesti
relief pay con
which men had
distant areas, s
bury. Cooper's
bank, Runcorn,
Woodridge for t
it is claimed in
expense whic
obviated.

Return fares, to
stated to be as full
Cooper's Plains, 5d
Runcorn 16d, R00

Kaynak: The Telegraph, 10 Aralık 1937, 2.

Taught Turks to Laugh
MEDAL FOR ATATURK

London, Dec. 9.
The "Times" correspondent in
Istanbul states that Kemal Ataturk,
President of the Turkish Republic,
has accepted a medal from the Mark
Twain Society inscribed "Kemal
Ataturk, the modern Romulus."
The accompanying message
reads:—"Honourable President of
the Republic, we present to you in
great faith the Mark Twain medal
you have consented to accept. If
Mark Twain were alive he would
consider that no man had better
taught the Turkish people to laugh
and enjoy life."

Kaynak: The Kalgoorlie Miner, 11 Aralık 1937, 9.

EK-3 Atatürk'e verilen Mark Twain Madalyasının Birleşik Krallık basınına yansımaları

Daily Mirror, 09 Aralık 1937, 20.

The Yorkshire Evening Post, 8 Aralık 1937, 6.

The Nottingham Evening Post, 8 Aralık 1937, 4.